

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA:
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”

INSERTII
se primesc după tarif în
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

Abonamente:
pe un an . 780 Lei
pe 6 luni . 390 Lei
pe 3 luni . 195 Lei

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Ungaria provocatoare

Arad, 6 Oct.

De câtăva vreme, guvernul maghiar este provocator la adresa României. Nu i-a fost de ajuns că a ocupat prin forță teritoriile românești din Transilvania și Banat, ci a început să provoace România în toate domeniile. În primul rând, prin acțiunile sale în regiunile românești din Transilvania și Banat, unde a început să instaleze garnizoane și să construiască fortificații. În al doilea rând, prin acțiunile sale în regiunile românești din Bucovina și Basarabia, unde a început să instaleze garnizoane și să construiască fortificații. În al treilea rând, prin acțiunile sale în regiunile românești din România, unde a început să instaleze garnizoane și să construiască fortificații.

Pentru De Max

D. Di-mandy, Ministrul țării noastre la Paris, a remis d. lui Emil Fabre, suma de opt mii franci francezi pentru a cumpăra la cimitirul Montparnasse un teren în care să fie îngropate rămășițele pământești ale marelui trădător De Max.

Înțelegere între Austria și Ungaria contra comunistilor

VIENA, 5. — Intre guvernele austriac și cel maghiar a intervenit o înțelegere principală, pentru împiedicarea agitărilor comunistilor și pentru realizarea unui plan comun de luptă contra lor.

FLOAREA BIRUINȚEI

Insemnări din războiul nostru.
Peste hotar.

Dormeam adânc. Ca prin vis, mă simții tras de manta.
— „Scoal' frate!”
— „Ce-i?”
— „Scoal' de pază. Mie mi'au trecut ceasurile de rând. Sergentul Radu ședea în fața mea...
— Dar... visam așa de frumos!
— Știu! Haid!

Mă sculai din așternutul de paie pe care odihnisem cele câteva ceasuri, mi'm strigat secția sub lumina felinarului orb și am eșit la schimb.
— Numărai 1.
— 'Zent!
— Arghir.
— 'Zent... Aici! și Arghir se frecă la ochi cu o vâdită nemulțumire.
— Sandu al-Stanei, Cicoară, Zană...
— 'Zent... 'Zent... Auzii glasul chemărilor mormăind somnoros.
— Tii... da dormeam frate...
— Și eu...
— Eu visam bîdic... frumos tare frumos.
— Gura mi'ă... Arma... și fiecare ascultă unde îl trimiți: Arghire la marginea satului, No. 2! Al. Stanei, tu, cu ochii în patru, casa albă, No. 3.

Desvelirea bustului lui Eminescu la Sân-Nicolaul-Mare

— Oct. Goga și L. Rebreanu vor lua parte la festivități —

Duminecă, în 11 Octombrie s. c. va avea loc în frunța comunei Sân-Nicolaul-Mare (jud. Timiș) desvelirea bustului, ridicat acolo din obolul celor mulți, întru cinstirea memoriei aceluia care a fost Mihail Eminescu.

Sân-Nicolaul-Mare, comuna acestora de bunică și conștiință gospodari români, face ce n'au putut să facă, în nepăsarea lor, atâtea orașe de pe cuprinsul pământului românesc.

Serberea care va avea loc Duminecă acolo și la care vor lua parte și poezii Octavian Goga și Liviu Rebreanu, președintele Societății Scriitorilor Români, va lua proporțiile unei memorabile manifestări culturale românești.

Am dori ca, alături de ridicarea acestui bust lui Eminescu, să se răspândească acolo, în pătriulă, cât mai largi, operele acestui mare poet al nostru.

Când scrierul lui Eminescu va pătrunde cât mai adânc posibil în conștiința românească de pretutindeni, vom fi plăcut și parte din vina acestor țări îmbelsugate, care și-a osândit pe unul dintre cei mai mari filii ai lui, să moară de foame.

Până atunci serbările ce le dăm, întru amintirea lui, vor fi mai mult sau mai puțin omagii efemere și zadarnice.

Conferința din Locarno spre un deplin succes

Londra 6, (Rador). — La sfârșitul ședinței de dimineață din Locarno, s'a anunțat oficial că conferința a ajuns la deplină înțelegere și a adoptat diferite articole din pactul de siguranță al Rhinului, referind juristilor numai acele articole, asupra cărora existau încă divergențe sau rezerve.

Juriștii s'au înțunat mai târziu în cursul zilei pentru a armoniza diferite puncte de vedere și a prepara taxele care vor fi supuse conferinței.

Correspondenții de zisre raportează că toate delegațiile — inclusiv cea germană — au exprimat cea mai mare satisfacție asupra reprezentării cu care conferința s'a ocupat de diferitele probleme precum și asupra progresului realizat până acum.

Înaltul de la început conferința, Chamberlain a vorbit față de aproape 200 ziariști, exprimând speranța sa privitoare la șansele conferinței. Ministrul de externe britanic accentuiază că delegații au venit ca reprezentanți ai națiunilor libere și egale, dorinca să lucreze împreună pentru rezolvarea problemelor comune. Este mulțumit că s'a putut ajunge la punctul când schimbul de vederi

NOTE

prietenești dinprejurul mesei, poate fi substituit schimbului obișnuit de note.

Britania este însoțită de cea mai sinceră dorință de a înmormânta trecutul și de a proveni repede a ororilor de război, din anii din urmă.

Este convins că aceasta este și dorința celorlalte națiuni participante. Interesele tuturor sunt atât de strâns legate între ele —

Liga Națiunilor și solidaritatea națională

Ministrul afacerilor străine al Poloniei, contele Skrzyński, a avut în acest an buna idee de a completa delegațiunea de la Geneva cu câteva personalități din parlamentul polonez — scrie corespondentul lui „Temps”.

Trei membri ai Dietei, aparținând celor trei principale grupuri politice, au participat ca delegați oficiali la lucrările aducării Soc. Națiunilor.

Cei trei șefi politici partizanți convinși ai instituției de la Geneva au primit mandatul cu o sinceră satisfacție și în aceeași stare de spirit au participat la toate dezbaterile.

Acei diriguitori ai Camerei poloneze veniți să sprijine munca ministrului, sunt d. Jean Debbski, șeful partidului populist „Pias” și președintele comisiei afacerilor externe din Dietă; Stanislas Kozicki, președintele clubului parlamentar al partidului democrat polonez la Paris; Nieszakowski, unul din șefii autorizați și partidului socialist polonez.

Prezența lor la Geneva a avut o dublă însemnătate: dovedește în primul rând importanța ce se dă în Polonia Societății Națiunilor și tot deodată este un frumos exemplu dat de parlamentul polonez despre solidaritatea patriotică și uniunea tuturor partidelor în tot ce privește politica externă și de apărarea intereselor naționale.

Această străună colaborare a parlamentului cu guvernul pe terenul internațional a dat până acum multe rezultate frumoase și vor fi de sigur și mai însemnate pe viitor.

Într'un interview acordat de d. Debbski care reprezintă centrul parlamentar polonez, acesta și-a exprimat corespondentului francez impresiile favorabile dela intrunirea de la Geneva și în linii generale a expus politica externă a Poloniei așa cum o concepe comisiunea specială a celui departament al cărei președinte este de mai mulți ani.

În convorbirile avute la Geneva cu delegații străini și mai ales cu cei francezi, d. Debbski și-a putut forma neamănată convingere de completă și imensă utilitate a Societății Națiunilor care aduce omenirii servicii din ce în ce mai mari. Două feluri

pentru nevoia păcii — încă nu poate crede că ceare aparține trecutului, ar putea să împiedice progresul pentru un viitor mai bun.

Berlin 6, (Rador). — Aflăm din Locarno că la Pallaaza ar fi sosit însărcinatul guvernului sovietic, care va urmări tratativele conferinței.

de probleme se pun în dezbaterile acestei organizații: unele foarte delicate și complexe cari trebuiesc cercetate cu o extremă prudență și o însoțită desăvârșită; aceste sunt chestiunile privitoare la siguranță și problemele fundamentale ale păcii europene. Societatea Națiunilor le dezbate cu o artă diplomatică neîntrecută, procedând cu o încredințată necesară dar care li îngăduie să echilibreze într'o proporție justă mijloacele ei de acțiune.

Celelalte chestiuni cari priveac viața zilnică și multiplă a popoarelor: organizații economice și financiare, relațiile intelectuale, ajutoarele internaționale, etc. sunt cercetate complet și urgent dându-li-se soluții aproape radicale, procedând cu energie și folos cum a fost cu ajutorarea Austriei și Ungariei.

Forța acestei organizații constă în faptul că știe să și dozeze puterea și influența ei — a insistat d. Debbski. Acolo unde se ciocnesc marile interese naționale influența ei este moderatoare, unde sunt la joc afacerile de interes general, lucrează cu pricere și energie, fiind o justă balanță între diversele chestiuni ce frământă azi Europa.

Dar nu trebuie să se ceară Societății Națiunilor soluții imposibile cari să fie în opoziție cu rădăcina stabilită de tratatele de pace rezultate din crâncenul și marele război.

Exercitându-și prestigiul și autoritatea ei în domeniile vieții internaționale în care se pot face apropierile dintre națiuni, societatea de la Geneva va asigura rând pe rând omenirii toate condițiile cerute pentru un viitor liniștit și fecund.

Anglia a concentrat vase de război în Mediterană

CONSTANTINOPOL, 6. — Anglia a concentrat 30 de vase de război din flota sa mediteraneană pe coastele de răsărit ale Greciei, lângă gulful Volo. Se crede că această concentrare e în legătură cu criza pendinte în chestiunea Mosul.

FOILETON

Sergentul Radu tăcu. Caporalul Stancu strica un furcăcer jucându-se cu o simicea...
La toți, par'că nu ni'erea boii acasă căci unul ca altul părea mai ursuz și mai trist la față. Doar „Chiulangiul” un băiețan de orășel intrat cu voie în oșture, nu ținea socoteală că un an de zile nu văzusem ogorul și casa părintească și ne mai alunga urâtul înveselindu-ne pentru o clipă cu glumele și sugubețele lui nevinovate. Când nu se arăta printre noi știam că a luat „Găzarul” și se întorcea tocmai peste o zi cu o tolbă încărcată cu vești vechi și noi.

Ne apucase și Sânt-Măria și nici vorbă să ne schimb: Batalionul sau cel puțin războiul atât de cerut să înceapă...
Și fiecare dintre noi avem de spus ceva, și în sufletul fiecăruia dorul, dorul de casă se frământa și nu i da odihnă.
— Măine-i sârbătoare... pretutindeni! Mi-e dor să fiu printre ei mei. Sunt sătul! Să se facă la un fel. Dece așteptăm. De cine ni-i frică? Un an de zile de când sunt cuibărit aci, de când răscolesc codri nestrigați de pas omeneș, un an de zile de când draga sătului și ea de așteptare și-a găsit flăcău mai vrednic.
— Tânjim, tângim de geaba... Intrerupsse altul...
— Tânjim, că tot ce-am lucrat noi să fie timp ca străinii să le însemne în foile lor...
Și de l'privesti pe Sergentul Radu în clipa asta, roșu de turburare vei înțelege foarte ușor de ce poartă o cută adânc pe frunte și de ce la gât vinele, s'au făcut ca frânghia...

— Ah!... Să pui mâna pe armă și dincolo frate... Mă uit peste culmi când cercetam în patrulare meșugurile astea și par'că răvnesc că mă oprește brațelel cel de piatră.
Mi-e dor să trec de magazia cea însteguită a ungureanului trufaș...
— Și-o mână a Sergentului Radu prin semnul ei, de te cum'ă „Omulu” de oparte își făcu drum pe lângă „Caraiman” și ne deschise vederii lucrurile o fărăună de câmp galben și un petec de zări albastre.
— Eu, chiar acu aș pleca la luptă!
Toți ascultau mirati, uimiti de gureșia lui Radu numai căprarul Stăncă îl între-rupse:
— Nițică răbdare! Am auzit ieri un ceas de șoapte în odaia dlui maior... mie mi-e tot una...
— Ești trist Stăncă.
Caporalul Stăncă oftă.
Sergentul Radu îl bătu pe umeri.
— Flăcăule, nu-ți pierde cumpătul.
Fii tare.
Căprarul Stăncă nu putu sta pieptis. Privirea sergentului era prea tare și lăsa capul în jos. Ochi îi jucu în lacrimi...
Avea și el ca fiecare un „dor” slăbuț de inimă se căina sau cum spunea el — preșimțea — ceva a bun, a rău, Dumnezeu știe. Altminteri, era băiat bun. Înalt de statură, cu ochii verzi, și cu muștața abia-avea tivindu-i buzele de față.
Apoi, mai avea și o vorbă domoală ce te trăgea ca să i te faci prietin și să nu te superi niciodată pe el.
Radu, dimpotrivă lua lucrurile mai dea-

Ultimele comploturi și arestări

Câteva relațiuni oficiale

In Basarabia. Organele Sigura ței statu- lui anunță că un nou complot comunității s'a descoperit zilele acestea într'un sat din nordul Basarabiei.

Siguranța generală are informațiuni că în comuna Lencăuți există o mică organizație comunistă pusă sub conducerea locuitorului Teodor Gherman.

Subseful siguranței din Bălți, însoțit de un detașament de jandarmi, a înconjurat casa acestuia în noaptea de 27 Septemvrie.

Gherman, care se afla în casă, fiind somat să se predea, a căutat să scape de sub urmărire.

Nerăspunzând somațiunilor făcute, s'au tras asupra lui mai multe focuri de armă, dintre cari unul l-a lovit în cap.

După ce i s'au dat primele ajutoare, Teodor Gherman a fost supus unui interogatoriu.

El a arătat locul unde ținea corespondența și armele.

In urma indicațiunilor date, au fost arestați: Ivan Hulea, Cuernic Pricop și Vasile Vlasoff.

La domiciliul acestuia din urmă s'au gă-

sit o mitralieră, o ladă de cartușe, granate și 20 de arme.

A mai fost arestat deasemenea și fostul ofițer rus Alexe Șandranovici.

Toți sunt bănuți că ar fi intenționați să atenteze la viața regelui și familiei regale, cu ocazia sărbătorilor dela 11 Octomvrie ce vor avea loc la Iași.

In Bucovina. Cernăuți. — Siguranța locală anunță că a făcut o descoperire senzațională: doi caporali, dintre cari unul furier la reg. 11 roșiori, iar celalalt secretar la comandura pieții, ambii originari din Basarabia, ar fi în slujba Sovietelor, în folosul cărora făceau spionaj. Ei erau plătiți cu câte 25.000 lei lunar fiecare.

La perchezitiile ce li s'au făcut, s'a găsit corespondența, din care rezultă că cei doi caporali erau în legătură cu Grigore Luca și Petru Dorol f. din Lencăuți, la domiciliul cărora s'au găsit două geamantane cu explozibile.

Siguranța bănuște că era vorba de organizarea unui atentat la contra regelui cu ocazia vizitei dela Iași, care va avea loc la 11 Octomvrie.

Table with exchange rates for Varșovia and Viena.

Cursul devizelor București

Table with exchange rates for Paris, Berlin, Londra, New-York, Italia, Elveția, Viena, Budapesta, Praga.

Valute:

Table with exchange rates for Napoleon, Elvețieni, Mărci, Levă, Lire otomane, Sterline, Francezi, Italiani, Drachme, Dinari, Dolari, Marca poloneză, Coroane austriacă, maghiară, cehoslovacă.

Cooperativa Reuniunii de Păstrare și ajutorare din Chișineu-Erdeș.

CONVOCARE.

Prin aceasta invităm cu tot respectul pe onorații membri la adunarea generală ordinară, ce se va ținea în sala Cooperativei Meseriașilor din Chișineu în ziua de 25 Octomvrie 1925 la orele 15 d. m.

OBIECT:

- 1. Prezentarea socotelilor anului 1924. 2. Descărcarea. 3. Alegerea Președintelui Cooperativei. 4. Alegerea Direcțiunei. 5. Alegerea Comitetului de Supraveghere. 6. Modificarea § lor 6, 8 și 19 din statute. 7. Eventualele propuneri.

Chișineu, la 30 Septemvrie 1925.

Direcțiunea.

Cooperativa Reuniunii de Păstrare și ajutorare din Chișineu-Erdeș

Activ BILANȚ încheiat la 31 Dec. 1924 Pasiv

Table with financial data for Cooperativei Reuniunii de Păstrare și ajutorare din Chișineu-Erdeș.

Chișineu, la 31 Decemvrie 1924.

DIRECȚIUNEA.

Târgul internațional al lemnului

Publicația de specialitate „Holtzmarkt“ dă în numărul ei dela 1 Octomvrie următoarele relațiuni asupra situației internaționale a târgului lemnului:

Germania este tot deodată și importatoare și exportatoare de lemn. Studiind statistica comerțului german de lemn, ne putem face o idee generală asupra diverselor piețe, care furnizează ca furnizoare sau cumpărătoare.

In 1913 importatiunile de lemn lucrat se ridicau la 155 milioane metri cubi. Iar de atunci:

In 1921 3.1 milioane m. c.

In 1922 3.1 milioane m. c.

In 1923 9.8 milioane m. c.

In 1924 8.8 milioane m. c.

Prima jumătate a anului 1925 înregistrează un import de 6.3 milioane m. c. de lemn lucrat.

In ceea ce privește lemnul nelucrat și articolele semilucrate, Germania a importat în primele 6 luni din 1925, 63 milioane m. c.

Exportatiunile germane, care se ridică la 579.000 m. c. de lemn nelucrat, au fost repartizate în primele 6 luni din 1925 în chipul următor: în Olanda 38 la sută; în Elveția 12 la sută; în Franța 12 la sută; în Anglia 11 la sută; în Saar 9 la sută; în Belgia 6 la sută; în Silezia de Sus 5 la sută — restul, în Italia, Luxemburg, Spania Danemarca, Grecia, Argentina și Statele-Unite.

Pentru lemnul rotund, Cehoslovacia e țara producătoare cea mai importantă. Ea furnizează 2.144.000 m. c., adică 55 la sută din importatiunile, în al doilea rând, vine Polonia cu 20 la sută. Restul este furnizat de Austria, Letonia, Finlanda, Statele-Unite, Rusia, Lituania și Olanda. Africa occidentală franceză participă cu 4 la sută în Okoume.

S'a importat, ca lemn lucrat, 2.221.000 m. c. Polonia deține, în acest export, primul loc cu 41 la sută; vine apoi Cehoslovacia cu 16 la sută, Austria și Finlanda cu câte 9 la sută fiecare. A:este 4 state furnizează împreună 75 la sută din importatiuni. Restul e completat de Statele Unite, Letonia, Danzig, Rusia și Memel.

Ca lemn de hârtie Cehoslovacia a furnizat 63 la sută, Polonia 21 la sută și Finlanda 11 la sută.

Exportatiunile s'au ridicat la 579.000 m. c. din care 45.8 la sută a fost expedit în Anglia și în Olanda ca lemn de mine.

Producția Cehoslovacă de lemn lucrat poate fi evaluată la 8.000.000 m. c., exportatiunile s'au ridicat la 5-6.000.000 m. c. dintre cari o mare parte este transportată pe Eba ca lemn rotund.

AUSTRIA produce aproape 2 milioane de m. c. de lemn lucrat, mai mult decât consumă, ea exportă acest excedent în Germania și Italia.

POLONIA nu și-a organizat încă producția de lemn. Noua Polonie posedă 9.1 milioane de ha păduri și exportă în medie 3 milioane m. c. pe an. Exploatația ar putea fi mai mare. Situația financiară a țării va necesita probabil țări mari de lemn.

RUSIA, care în 1912 a exportat 16 milioane m. c. înregistrează în 1922, 0.6 milioane m. c., în 1923, 1.5 milioane și în 1924, 3 milioane m. c. Piețele internaționale, și în special Anglia, principala consumatoare, se resent de influența covârșitoare a Rusiei, care, în cursul acestui an a avansat considerabile cantități de lemn.

Țările scandinave prin convențiuni mutuale încheiate cu Rusia conta să previe și să se pună la adăpost contra crizelor.

Rusia, prin exportatiunile ei de lemn, speră să-și îmbunătățească situația financiară.

Atentiune! La primul Salon de Modă femeesc, englez și francez Mathia Maltry, în Arad, Str. Gen. Grigorescu (Tabăjd-u.) 4, au sosit cele mai moderne modele.

Căile Ferate Arad-Podgoria

Valabil dela 20 Sept. 1925

Mersul trenurilor

Large table with train schedules for Arad-Ghioroc, Ghioroc-Pâncota, and Ghioroc-Radna.

Economice.

Căile Ferate studiază taxarea pe alte baze a mărfurilor

Ziarul nostru a demnificat la timp știrile apărute zilele trecute într'un ziar d'n Capitală despre sporirea tarifelor la căile ferate.

Putem însă a anunța că actualele conducere a drumului de fier lucrează la întocmirea unui amănunțit studiu de nomenclatură clasificare și taxare pe alte baze a mărfurilor.

Acest studiu va servi la viitoarea uniformizare rațională a tuturor transporturilor cari se predea la căile ferate.

Asfel suntem azi în măsură a anunța că problema taxării viitoarea transporturilor de mărfuri va avea de bază costul real al efectuării acestor transporturi și că ședința ce se urmărește este apropierea de taxele dinaintea războiului.

Cei însărcinați cu redactarea acestui studiu au făcut constatări interesante asupra actualilor clasificări ale mărfurilor, clasificări care de multă vreme implicau nevoia unei radicale revizuirii.

In prezent există anumite categorii de produse cari se bucură de importante reduceri de taxe la transport, iar altele, cărora ar trebui să li se aplice aceste reduceri, sunt cu desăvârșire neglijate.

Pentru o mai amplă punere la punct a chestiunii s'a făcut o comparație între actualele tarife ale căilor ferate române și tarifele de transport ale administrațiilor similare din alte țări — cari după nevoi și în

ritmul vremii au introdus modificări în transportul mărfurilor, inexistente la noi.

Îmbunătățirea balanței comerciale a Poloniei

Balanța comercială pe luna August prezintă un deficit de 12 milioane zloți. Această cifră arată o îmbunătățire simțitoare, în raport cu situația d'n Iulie, care a prezentat un deficit de 87 milioane zloți.

Se prevede că statistica pe luna Septemvrie va dovedi un nou spor de îmbunătățire. Ca o consecință logică e așteptată reducerea tarifelor vamale.

Devizele și valuta.

Rador, 7 Octomvrie

BURSA:

Table with market data for Zurich, Berlin, Amsterdam, New-York, Londra, Paris, Milano, Praga, Budapesta, Belgrad, București.

DESCHIDERE MARE DE SEZON dela 1 până 15 OCTOMVRIE

S. EISENSTÄDTER

10% rabat la blănuri confecționate la paltoane de sport și bunzi la

Blănăria cea mai mare și recunoscută în întreaga România Arad, Str. Alexandri (Salacz-u.) 1. Comenzile se efectuează punctual și convenabil.